

Högt pris för lockdown i Indien

Nedstängning i ett land som myllrar av liv och rörelse, med generationsboende, social närhet och fattigdom. Är det ens möjligt? Indierna drabbas inte bara ekonomiskt, värre ändå är kanske de psykologiska och sociala följderna.

Mattias Löw och **Reshma Mansuri Löw** åkte till Indien i mitten på februari. Han filmade på en dokumentär, hon studerade ayurveda. Så kom viruset. Över en natt tvingades närmare 1,4 miljarder indier in i utgångsförbud. Och det i ett land där majoriteten lever av dagsverken och inte har råd att varken stanna hemma eller att isolera sig.

– När premiärministern **Narendra Modi** beordrade lockdown i hela landet den 24 mars tog det mindre än fyra timmar så var precis allt stängt. Vi tänkte att en del av lokaltrafiken skulle ställas in, att butikerna skulle ha begränsade öppettider, men i stort sett allt var totalstängt i nästan två veckor, säger Mattias Löw.

I Indien är det annars alltid liv och rörelse, människor, bilar, motorcyklar, mycket kan upplevas som organiserat kaos. Här lever man tre, ibland fyra generationer tillsammans.

– Social distansering är Indiens totala motsats, säger Mattias Löw.

Han hade lämnat sitt filmjobb och flög ner till Reshma i Kerala och tillsammans bodde de i ett guesthouse. Efter tre, fyra dagars fasta började de bli desperata efter att få tag på mat och något att dricka.

– Vi hade nånstans att bo, det var hyfsat bra och säkert, och efter tio-tolv dagar kunde vi få tag på grönsaker. Då insåg vi också att vi skulle bli fast i Indien under en längre tid.

Men om folk saknade mat, blev det inte upplopp? Nej, det mesta handlade för alla om att överleva menar Mattias Löw.

En månad tidigare, i samband med att USA:s president **Donald Trump** för första gången besökte Indien, hade det varit en del upplopp. Supportrar till Modi hade bland annat attackerat moskéer i Dehli.

– När ett stort statsbesök är på gång kan hindunationalister göra mycket under ytan utan att det märks, mycket våld var riktat mot den muslimska minoriteten.

Trump och Modi har mycket gemensamt, inte minst nationalismen.

– Men i Indien måste alla hjälpas åt på mikronivå, oberoende av religion, säger Mattias Löw.

Han och Reshma bestämde sig för att dokumentera det som hände. Inte minst för att få en mental, kreativ avlastning som hjälp att hantera situationen. Men det var inte helt lätt att ta med kameran ut.

– Det var poliser överallt, man fick gå ut för att handla mat max någon timme om dagen, inte för att fota, så det blev en hel del konfrontationer.

Ändå kunde han gömma sig för poliserna och fånga en del av stämningen i bilder. Skräcken i människors blickar var nya inslag i gatubilden och inget Mattias Löw sett tidigare.

– Indien är förhållandevis tryggt, det finns ett stort socialt engagemang. Det är många små samhällen på landet där man känner tillhörighet och bor tillsammans. Nu var det en oviss framtid i folks ögon, det var mycket rädsla och osäkerhet.

När det blev möjligt att börja gå ut för att proviantera var det männen som kom ut först, de indiska kvinnorna är ofta i hemmen oberoende på kulturell eller religiös bakgrund. Sedan kom de yngre kvinnorna och till sist mödrarna och barnen.

– Men de var nästan alltid ute med män som eskorterade och skyddade dem.

Nu började också människor bli smittade av viruset även om Kerala inte drabbades så hårt i början. Myndigheterna var snabba med att isolera och sätta folk i karantän. Kvarter med

smittade stängdes av i upp till två veckor.

– Det kunde komma upp spärrar över en natt, det blev en sorts bunkrar på militärt vis med polis som patrullerade.

Mattias berättar att han och Reshma sett mycket polisvåld under den här tiden, vissa situationer har varit för obehagliga för att ens våga fotografera.

I början skuldbelades framför allt italienska turister och en indisk affärsman som kommit tillbaka från USA. Men ganska snabbt lades skulden på en muslimsk grupp som hade haft ett möte med deltagare från hela världen som sedan rest vidare och spridit sig över hela landet.

– Taktiken från premiärministern Modis sida verkar vara att skuldbelägga muslimer kring det som händer i Indien, det blev hans officiella hållning. Och ju mer fokus det blir på ett coronavirus desto mer antidemokratiskt kan det bli under ytan.

Det stora problemet för människor efter nedstängningen var att ta sig hem till sina byar, när det inte längre fanns jobb kvar i de stora städerna. Tre veckor efter nedstängningen hade 135 miljoner förlorat sina jobb. Med inställda transporter fick många arbetare och familjer gå hundratals kilometer till fots.

– Det här är folk som försörjer sex till åtta personer. Nu i september har Indien runt 100 000 smittade per dag och det är ingen som vågar återvända till städerna. De är rädda för att bli av med sina jobb igen, för att inte kunna försörja sina familjer, de är rädda för att dö. Och detta trots att hinduer tror på återfödelsen.

I slutet av maj kunde Mattias och Reshma Löw evakueras med flyg till Bombay, Indiens folkrikaste stad med över 20 miljoner invånare. Där är miljön tuffare, kvinnorna är mer självständiga och kan driva en affärsrörelse på samma sätt som en man. I Juhu i norra Bombay, finns ett Hare Krishna-tempel där det samlas många tiggare och hemlösa. Det finns en viss trygghet runt templet.

– Jag har aldrig tidigare sett så många äldre kvinnor mellan 60 och 75 år som är hemlösa och uteliggare. Det fanns en

desperation över att få något att äta, säger Mattias Löw.

Männen har arbetat hårt fysiskt och dör ofta tidigare, kvinnor som blir änkor riskerar att bli svårt utsatta. En del kvinnor överlever också sina söner som de fått när de var 17-18 år.

När Mattias och Reshma Löw äntligen lyckades ta sig hem till Sverige i juli började det närma sig monsunperioden, en extra tuff tid för den som bor på gatorna, med närmare 40 grader och ihållande regn. En grogrund för många sjukdomar.

– Coronaviruset är egentligen Indiens minsta problem. Så länge du är gift och har en stabil ekonomisk situation klarar du dig, annars är det ett riktigt tufft land att bo i.

En vanlig medelklassfamilj kan ha upp till åtta anställda menar Mattias Löw. Under pandemin är det inte möjligt med rädslan för smitta. Alla dessa som förlorat jobbet rörde sig över landet till fots.

Migrationen pågår fortfarande när indier kommer hem till exempel från gulfstaterna där all turism och stora infrastrukturella byggen stängt ner. Inga officiella flyg går men ändå har flera miljoner tagit sig hem med både båtar och evakueringsflyg.

Social distansering fungerar bara om man är rik i Indien, man måste kunna köpa sig plats, menar Mattias Löw. Den brutala nedstängningen har till stora delar förstört Indiens vardagliga ekonomi. Men det är inte det värsta tror han.

– Indierna är vana att hantera ekonomiska svårigheter. Men de emotionella, psykologiska och spirituella effekterna kommer att bli enorma. Indierna är så vana vid att interagera, hjälpas åt och prata mest hela tiden. De gör allt tillsammans. Efter 98 dagar flög Mattias och Reshma Löw hem med ett evakueringsplan mellan Bombay och Stockholm. I Sverige var det som att de landat på en helt annan planet. Allting var i det närmaste normalt. Människor satt obehindrat på caféer och restauranger och handlade i butiker som om ingenting hänt.

– Sverige och Indien är totala motsatser i fråga om krishantering. I Indien har politisk populism styrt besluten

och fört människor in i en rädsla och ovisshet som är ojämförbar med något indierna upplevt de senaste 75 åren. Och denna oro stegras bara hela tiden.

Text: Anna Fredriksson

Foto: Mattias Löw

Högt pris för lockdown i Indien. Foto: Mattias Löw

Mattias Löw

Dokumentärfilmare som fotograferar dokumentärt

Reshma Mansuri Löw

Författare och lärare i engelska

Bor tillsammans i Godegård i Östergötland och arbetar ihop i dokumentärprojekt.

"98 dagar – Fångad i rädsla"

En fotopoetisk utställning med bilder av Mattias Löw och och texter av Reshma Mansuri Löw om Indiens lockdown i samband med covid-19.